

ліцензування та регулювання фінансових компаній та інших фірм. Для використання податкового притулку важливим є не тільки рівень оподаткування, але й також аналіз способів «вкладення» коштів у цю країну.

Також зменшити податкові зобов'язання можна за рахунок правильного укладання договорів. Чинне законодавство України надає пільги для виконавців довгострокових договорів (зі сплати податку на додану вартість прибутку та податку на прибуток підприємств), але такі пільги, на жаль, досить рідко використовуються, або ж тягар оподаткування перекладається на замовників.

Досить ефективним з точки зору податкової оптимізації є укладання різноманітних посередницьких договорів комісії замість договорів купівлі-продажу. До переваг даного способу слід віднести наступне:

- 1) до комісіонера не переходить право власності на той чи інший товар (у разі укладення договору комісії на продаж) чи кошти (договір комісії на придбання).
- 2) у комісіонера облік товарів, що отримані за договором комісії, буде відображений лише на позабалансовому рахунку, а операції з продажу товару не будуть впливати на валові доходи та витрати.
- 3) комісіонер не включає до валового доходу попередню оплату від комітента, отриману для придбання товару [1, с. 135].

Отже, можна зробити висновок, що можливостей податкової оптимізації є достатньо і вони є досить широкими, але потрібно навчитися їх правильно використовувати. Податкова оптимізація буде ефективною лише в разі здійснення заходів у межах податковою законодавства, без ухилень від оподаткування, порушень та шахрайства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Кізіма А.Я., Карпова В.В. *Податковий менеджмент: навчальний посібник*. – К.: Знання, 2015. – 525 с.
2. Клебанова Т.С., Ястребова Г.С. *Моделювання податкового навантаження підприємства в умовах трансформаційної економіки: Монографія*. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2016. – 268 с.
3. *Принципи оптимізації оподаткування [Електронний ресурс]*. – Режим доступу: <http://biznes-forum.org.ua>

Штефанюк Сергій Петрович, магістрант I курсу
Синиця Світлана Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів

АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ОСВІТУ

Щороку ми стежимо за тим, які видатки на освіту та науку закладають у Державному бюджеті. Це дозволяє зрозуміти, наскільки освітня реформа, яку намагаються здійснити уряд та парламент, буде фінансово забезпечена. Важливим є не тільки розмір видатків та їхнє призначення, але й спосіб їх розподілу.

Аналізуючи бюджет 2018 року можна відмітити, що він є більше синхронізований з реформами в освіті та науці, ніж попередні бюджети [4].

Міністерство освіти стверджує, що бюджет на наступний рік включає усі видатки, необхідні на запуск Нової української школи, яка стартує у 2018–2019 навчальному році. Зокрема, йдеться про кошти на плановане підвищення зарплат учителям, їхнє навчання та створення Нового освітнього простору.

Відповідно, у бюджеті передбачено істотне збільшення видатків на середню освіту. Освітня субвенція зросте з 52 до 61 млрд, тобто на 16 %. Саме з неї виділяються кошти на заробітну плату педагогічним працівникам у школах. Протягом року планується підвищення зарплати вчителів на 25% і посунути їх на ще один щабель угору по тарифній сітці.

Окрема субвенція у розмірі 504 млн грн виділяється на навчання дітей з особливими потребами. Для цієї категорії учнів та учениць новий закон про освіту впроваджує принцип "гроші за дитиною", тобто кошти з цієї субвенції надходитимуть у конкретний навчальний заклад, обраний батьками дитини.

Закон "Про освіту" започаткує нову процедуру забезпечення якості середньої освіти і покладає цю функцію на орган із забезпечення якості освіти, який досі мав назву Державна інспекція навчальних закладів. Проект бюджету передбачає ліквідацію інспекції й утворення на її базі Державної служби якості освіти. На це виділено 30 млн – істотне збільшення видатків, порівняно з 7,8 млн видатків на ДІНЗ торік. Саме цей орган, сформувавши до 2020 р. регіональні відділення, здійснюватиме зовнішнє забезпечення якості освіти, зокрема проводитиме інституційний аудит шкіл.

Інші видатки, потрібні для реформи, включені в нову субвенцію місцевим бюджетам на забезпечення якісної та доступної освіти. Її обсяг становитиме майже 1,4 млрд грн. Ці кошти підуть на підвищення енергоефективності шкіл, закупівлю меблів та обладнання, створення Національної освітньої онлайн-платформи, а також навчання тих учителів, які наступного навчального року розпочнуть викладання у 1 класі за новим Державним стандартом початкової освіти.

Удвічі зросте традиційна стаття видатків на здійснення методичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності навчальних закладів – майже до мільярда гривень [3].

Частина коштів освітньої субвенції спрямовується у професійно-технічні навчальні заклади, аби покрити їхні видатки на надання повної загальної середньої освіти. Додатково профтехи отримають 100 млн грн у вигляді субвенції місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази, і ще 120 млн на ті спеціальності, які мають загальнодержавне значення. Решту видатків ПТНЗ будуть фінансувати з місцевих бюджетів.

Понад 400 ВНЗ I-II рівня акредитації будуть передані у комунальну власність та переводять їх фінансування на місцеві бюджети. Ті заклади, які не мають статусу окремих юридичних осіб і захочуть залишитись у структурі університетів, фінансуватимуться за рахунок останніх.

Видатки на вищу освіту й надалі залишаються досить розпорошеними. Підготовку кадрів різного рівня фінансуватимуть 25 різних відомств. Загалом, на підготовку кадрів та підвищення кваліфікації припадатиме 26,85 млрд грн, з них лише 14,9 млрд грн – у віданні Міно освіти. Сума зменшилась на 6%,

порівняно з минулим роком. Проте слід пам'ятати, що торік вона включала 3,8 млрд грн на фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації, яке тепер переносять на місцеві бюджети.

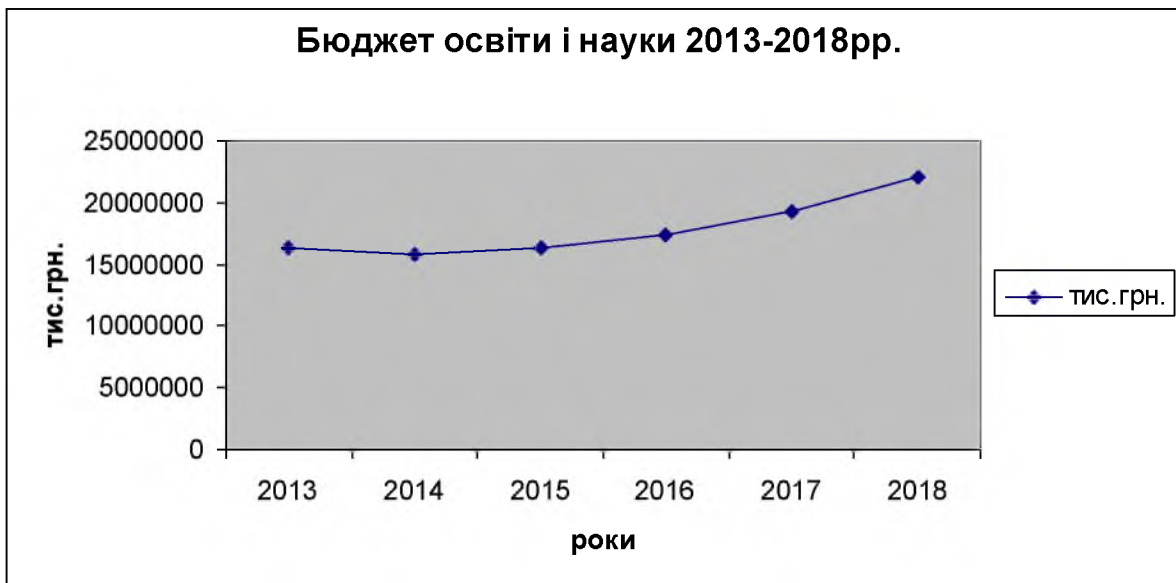

Рис. 1. Бюджет освіти і науки за 2013-2018 роки

Своєю чергою, витрати на підготовку студентів у ВНЗ III-IV рівнів акредитації планують збільшити з 17,45 до 20,34 млрд грн. Основне підвищення припадає на Міносвіти та Міноборони: МОН (з 12,11 до 13,79 млрд грн), Міноборони (з 2,02 до 2,7 млрд грн), МВС (з 0,89 до 1,18 млрд грн), МОЗ (з 1,06 до 1,19 млрд грн), Мінкульт (з 704 до 850 млн грн).

Уряд пропонує зменшити видатки на соціальні стипендії більш як на третину – з 992 до 631 млн грн. Швидше за все, це пов'язано з перенесенням фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації на місцеві бюджети.

Видатки на академічну стипендію для студентів, що навчаються у вишах, підпорядкованих Міністерству освіти, скоротять на 21% – з 3,98 до 3,16 млрд грн. Тут також основною причиною, мабуть, стало перенесення фінансування ВНЗ I-II рівня акредитації на місцеві бюджети.

Всього на видатки, пов'язані з дослідженнями, у 2018 р. виділять 7,36 млрд грн, які розподілені між 28 розпорядниками. Ліва частина цих коштів спрямовується до НАН, МОН та галузевих академій. Порівняно з минулим роком, усі академії, крім мистецьких, мають отримати більше фінансування. Видатки НАН зростуть на 30% і сягатимуть 3,5 млрд грн. Важливо, що окремим рядком закріплено 500 млн грн для тих підрозділів НАН, які успішно пройдуть нову атестацію.

Також планується збільшення витрат на дослідження у системі МОН. Збільшено видатки на дослідження, які проводять ВНЗ (з 621 до 698 млн грн), крім того, збільшено внесок за участь у програмі "Горизонт –2020" (з 208 до 232 млн грн) та фінансування для Антарктичної станції "Академік Вернадський" (з 58,9 до 72,4 млн грн).

Окрім цього, понад 355 млн грн розпорошені між 20 різними відомствами та міністерствами на оплату прикладних досліджень і наукових експертиз, а також на підготовку аспірантів та докторантів.

Отже, фінансування та освіти і науки в Україні збільшується. Уперше з 2013 р. у прикінцевих положеннях проекту бюджету немає норми, яка обмежує фінансування норм освітнього та наукового законодавства. В попередні чотири роки закон про Державний бюджет визначав, що чимало норм освітнього законодавства мають фінансуватися тільки в тому обсязі, в якому на це є кошти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасименко Г.В. *Інвестиції в освіту як напрям управління якістю людських ресурсів в Україні* // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://library.kpi.kharkov.ua/Vestnik/2011_5/statti/Gerasimenko.pdf
  2. *Державна казначейська служба України*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/>
  3. Ілляшенко Т.О., Радіонова О.І. *Проблеми та перспективи фінансування освіти і науки в Україні в умовах економічної кризи* // *Механізм регулювання економіки*. –2012. - № 1. – С.223-228.
  4. *Міністерство фінансів України*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>
-

**Гофбавер Надія Михайлівна, магістрантка 1 курсу,
Вакун Оксана Володимирівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку та фінансів**

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

Сучасний період ринкових відносин обумовлює дедалі більше зростання частки нематеріальних активів в майні підприємств. Нематеріальні активи, як «невидима рука» допомагають менеджерам підприємств, приймати правильні управлінські рішення; а також вони відіграють неабияку роль в процесі отримання максимально-можливого прибутку за умов ефективного їх використання.

Одним із найважливіших проблемних питань, пов'язаних з нематеріальними активами, є їх оцінка (рис 1).

Дослідивши проблеми, які стосуються оцінки стає цілком очевидно, що розробка єдиної методики оцінки вартості нематеріальних активів є надзвичайно важливою та актуальною задачею, оскільки особливість цих активів – відсутності матеріальної форми не дозволяє використовувати ту ж методику оцінки в бухгалтерському обліку, що пропонується вітчизняними П(С)БО для визначення вартості матеріальних активів підприємства.

Підходи до оцінки нематеріальних активів представлено на рис.2.

Витратний підхід до оцінки нематеріальних активів ґрунтується на економічних принципах заміщення і врівноваження цін.